

Sygn. akt III U 699/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

<i>Sąd Okręgowy</i>	<i>w O.</i>	<i>Wydział III</i>
<i>Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych</i>		

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 września 2013 r. w O.

sprawy z odwołania M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 21 marca 2013 r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję i decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z dnia 12.10.2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza wypłatę emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r. i stwierdza, że M. M. ma prawo do wypłaty emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r.;
- wniosek o wypłatę odsetek przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P..

Sygn. akt III U 699/13

UZASADNIENIE

M. M. wniosła odwołanie od decyzji (...) Oddział w P. z dnia 21.03.2013r., którą to decyzją ZUS odmówił uchylenia decyzji ZUS z dnia 12.10.2011r., w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r. Odwołująca podniosła, że wstrzymanie wypłaty emerytury jest niezgodne z Konstytucją i orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 20.04.2009r. wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury począwszy od 01.03.2009r. Na dzień przyznania emerytury wnioskodawczyni pozostawała w zatrudnieniu.

W związku ze zmianą przepisów, ZUS decyzją z dnia 12.10.2011r., począwszy od dnia 01.10.2011r. wstrzymał wypłatę emerytury, ponieważ wnioskodawczyni kontynuowała zatrudnienie.

Powołując się na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13.11.2012r. M. M. złożyła w dniu 26.11.2012r. wniosek o wznowienie wypłaty zawieszonych świadczeń emerytalnych począwszy od 01.10.2011r. Decyzją z dnia 27.12.2012r. ZUS wznowił wypłatę emerytury począwszy od dnia 22.11.2012r., a następnie zaskarżoną decyzją z dnia 21.03.2013r. ZUS odmówił uchylecia decyzji z dnia 12.10.2011r. w części, w jakiej decyzja ta dotyczy zawieszenia prawa do emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zostało przez Sąd uwzględnione.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt K 2/12 orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z treści uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że art.103a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - jest niekonstytucyjny w stosunku do osób, które uzyskały prawo do emerytury w przedziale czasowym od dnia 08.01.2009r. do dnia 31.12.2010r. Do grona tych osób należy odwołująca.

Trybunał Konstytucyjny wywodził bowiem, że osoby, które uzyskały prawo do emerytury w powołanym powyżej okresie, podejmowały decyzję o przejściu na emeryturę w stanie prawnym, który nie nakazywał rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, aby emerytura mogła być wypłacana. Wobec powyższego, działając w zaufaniu do państwa i stanowionego przez nie prawa, ubezpieczeni ci podjęli decyzję co do przejścia na emeryturę. Trybunał Konstytucyjny argumentował, że gdyby wiedzieli oni, że nastąpi zmiana stanu prawnego, uzależniająca realizację prawa do świadczenia emerytalnego od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, ich decyzja mogła być inna, bo z perspektywy dokonanej nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z FUS i objęcia nią także tych osób, okazała się dla nich niekorzystna.

Powołując się na treść wskazanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego, M. M. złożyła wniosek o wznowienie wypłaty zawieszonych świadczeń emerytalnych począwszy od dnia 01.10.2011r. ZUS wznowił wypłatę jej emerytury od dnia 22.11.2012r., a następnie zaskarżoną decyzją z dnia 21.03.2013r. ZUS odmówił uchylecia decyzji z dnia 12.10.2011r. w części, w jakiej decyzja ta dotyczy zawieszenia prawa do emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r.

Bezspornym było w przedmiotowej sprawie, że odwołująca nabyła prawo do emerytury bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy. Poza sporem pozostawało też, że wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zawieszenia wypłaty świadczeń złożyła w ustawowym, określonym w art.145a § 2 kpa terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawało jedynie określenie skutków prawnych pod względem czasowym wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13.11.2012r.

Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że przedmiotowe orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wywołuje skutek ex tunc tj. ma skutek wsteczny, czyli usuwa zakwestionowaną normę prawną od chwili jej wejścia w życie. Wskazać w tym miejscu należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyraźnie przeważa pogląd o skuteczności ex tunc wyroków Trybunału Konstytucyjnego. W postanowieniu z dnia 09.08.2012r., wydanym w sprawie V CSK 402/11, LEX 1226776 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w odniesieniu do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, wchodzących w życie z dniem ogłoszenia, wypracowano generalnie jednolite stanowisko, zgodnie z którym skutki takich orzeczeń rozciągają się co do zasady wstecz, do chwili wydania tego aktu lub do chwili wejścia w życie Konstytucji, jeżeli niekonstytucyjny akt prawny wydany został przed datą (vide np. uchwała Sądu Najwyższego z 03.07.2003r., III CZP 45/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 136, wyrok Sądu Najwyższego z 18.04.2002r., III RN 4/01, OSNP 2003, nr 2, poz. 25). Wsteczne działanie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego obejmować może również okres sprzed wejścia w życie w Konstytucji, jednak tylko wówczas, gdy przepisy uznane za niekonstytucyjne naruszały także zasady konstytucyjne obowiązujące w chwili jego wydania (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 09.10.2003r., I CK 150/02, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 132).

Mając na uwadze powyższe przeważające stanowisko judykatury, Sąd Okręgowy rozpoznający przedmiotową sprawę uznał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r., wydany w sprawie o sygn. akt K 2/12, który wszedł w życie z dniem jego ogłoszenia w Dzienniku Ustaw z dnia 22.11.2012r., wywołuje skutki czasowe ex tunc.

Wskazać też należy, że za takim rozumieniem określenia skutków prawnych, pod względem czasowym, wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r., przemawia również sens instytucji wznowienia postępowania (w tym wznowienia postępowania administracyjnego). Przyjęcie odmiennego stanowiska przekreśliłoby bowiem sens instytucji wznowienia postępowania, którego celem jest przecież wydanie rozstrzygnięcia zgodnego z prawem, w sytuacji, gdy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego zawiera wiążące stwierdzenie, że akt normatywny pozostaje w sprzeczności z Konstytucją. Jeżeli bowiem podstawę wznowienia stanowi oparcie rozstrzygnięcia na akcie normatywnym uznanym następnie za niezgodny z Konstytucją, rozpatrywanie sprawy powoduje konieczność uwzględnienia innego stanu prawnego w takim zakresie, w jakim wpływa on na orzeczenie wydane w tym postępowaniu.

Na marginesie powyższych rozważań podnieść należy, że na gruncie utraty mocy art.28 cyt. wyżej ustawy, zostały wydane orzeczenia jednoznacznie przyjmujące skutek retroaktywny wspomnianego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a co za tym idzie uzasadniający wypłatę wstrzymanych świadczeń z dniem 01.10.2011r., czyli także za okres sprzed utraty mocy przez niekonstytucyjny przepis art. 28 powołanej wyżej ustawy (vide np. wyrok Sądu Najwyższego z 07.03.2013r., sygn. akt I UK 519/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku sygn. akt III AUa 408/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 21.02.2013r., sygn. akt III Aua 41/13).

Biorąc pod uwagę wszystkie podniesione wyżej argumenty, Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i decyzję z dnia 12.10.2011r., w części w jakiej decyzja ta zawiesza wypłatę emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r. i stwierdził, że M. M. ma prawo do wypłaty emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r.

Wniosek o wypłatę odsetek Sąd na mocy art. 477¹⁰§2 kpc przekazał do rozpoznania organowi rentowemu. Zgodnie z tym przepisem, jeśli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie. Decyzja, będąca przedmiotem odwołania w przedmiotowej sprawie, pomimo żądania wnioskodawczyni, nie zawierała rozstrzygnięcia o odsetkach jako należności ubocznej i odniosła się jedynie do należności głównej. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.